

Sørkraft Prosjektutvikling AS v/Olav Fjotland
Fjotland
4480 KVINESDAL

Deres ref

Vår ref
15/791

Dato

18 DES 2015

Vatland kraftverk i Kvinesdal kommune i Vest-Agder - klagesak

Sørkraft Prosjektutvikling AS klager i e-post av 11.3.2015 på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) avslag av 23.2.2015 på søknad om tillatelse til bygging av Vatland kraftverk.

NVE har vurdert klagen uten å finne grunnlag for å omgjøre sitt vedtak, og har oversendt klagesaken til departementet i brev av 22.4.2015.

1. Bakgrunn

NVE mottok 21.3.2014 søknad fra Sørkraft Prosjektutvikling AS om tillatelse til bygging av Vatland kraftverk.

Vatland kraftverk vil utnytte et fall på 8,9 m, mellom inntak på kote 231,2 og kraftstasjon på kote 222,3. Kraftverket vil ha en slukeevne på 14 m³/s, som tilsvarer om lag 200 % av middelvannføringen, og installert effekt på 1,2 MW. Det er foreslått slipp av minstevannføring på 258 l/s hele året. Kraftverket vil med dette gi en årlig produksjon på rundt 3,1 GWh.

NVE har kunngjort søknaden og sendt den på høring. **Kvinesdal kommune** er positiv til at det gis konsesjon. Det forutsettes at det tas hensyn til landskap og brukerinteresser.

Fylkesmannen i Vest-Agder har fremmet innsigelse av hensyn til ål, landskap, friluftsinteresser og samlet belastning. **Vest-Agder fylkeskommune** anbefaler at det gis tillatelse.

Det forutsettes at det fastsettes vilkår som ivaretar landskapsverdier og friluftsinteresser.

Forum for Natur og Friluftsliv i Agder anbefaler at det ikke gis konsesjon pga. landskapskonsekvensene sett opp mot det beskjedne bidraget til ny energi. Fem av fallrettseierne i prosjektet er imot en utbygging. Motstanden begrunnes med ulemper for landbruk, brukerinteresser og at de ikke har fått delta i utformingen av prosjektet.

NVE uttaler at negativ påvirkning på landbruksareal og omfanget av utbyggingen sett opp mot den begrensede kraftproduksjon har vært sentralt i vurderingen. Tørrelgging av to av elvestrekningene forbi midtøyene vil virke negativt inn på biologisk mangfold i elva. Kraftverket må også påregne avbøtende tiltak for ål ved en tillatelse. NVE mener at ulempene ved bygging av Vatland kraftverk er større enn fordelene. Kravet for å gi konsesjon er dermed ikke oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

NVE sluttbehandlet Vatland kraftverk sammen med 6 andre søknader om små vannkraftverk i Kvinesdal og Flekkefjord kommuner. Det ble gitt konsesjon til Gjemlestad kraftverk, Furstølåna kraftverk, Sandvand kraftverk, Flikka kraftverk og Selura kraftverk, mens Vatland kraftverk og Hamrebakkan kraftverk ble avslått. Vedtakene for Selura kraftverk og Hamrebakkan kraftverk er påklaget og behandles av departementet samlet med Vatland kraftverk.

2. Klagen

Sørkraft Prosjektutvikling AS klaget 11.3.2015 på NVEs avslag på søknaden om tillatelse til Vatland kraftverk. Klager mener at fordelene er større enn ulempene og at konsesjon derfor skulle vært gitt. En nærmere begrunnelse av klagen ble oversendt 7.4.2015. Klagers merknader kan oppsummeres slik:

- Klager uttaler at vannstanden og grunnvannsstanden ovenfor inntaket ikke vil bli endret fra dagens vannstand.
- Adkomstveien til kraftstasjon og inntak er nå planlagt anlagt inn mot skogkanten i stedet for langs elva. Klager mener at bekymringene om økt oppstuvning av flomvann med det er eliminert.
- Det tas sikte på å etablere arrangement som sikrer utvandring av ål. Dette skal prosjekteres i detaljplanfasen i samråd med Fylkesmannen og NVE.
- Klager mener det er en feilvurdering at prosjektet er lite økonomisk gunstig, og at kraftverket vil være et viktig næringstilskudd for gårdene på Vatland.
- Klager viser til at Kvinesdal kommune og Vest-Agder fylkeskommune er positiv til utbyggingen.

3. NVEs vurdering av klagen

NVE har i oversendelsesbrev til departementet av 22.4.2015 kommentert klagen slik:

"...

Klager mener grunnvannstanden vil forbli uendret oppstrøms inntaket og mener bekymringene for dyrket mark ikke er et reelt problem. NVE er uenige i påvirkningen på dyrket mark, siden dammene vil heve vannstanden oppstrøms, og kunne gi dårligere dyrket mark. Flomvannstanden i seg selv blir ikke nødvendigvis hevet. Dette avhenger av overløpskapasiteten etter en eventuell utbygging. NVE kan vanskelig se at en ny oppmåling vil gi signifikante avvik fra funn i den tidligere oppmålingen utført på oppdrag fra Lista jordskifterett.

Klager viser til at atkomstveien er flyttet inn mot skogkanten slik at oppstuing av flomvann på vestsiden av elva er eliminert. NVE er enige med klager i at ny øvre del av atkomstvei til kraftstasjonen er en bedre veiløsning. Veien videre inn til øya fra skogkanten er, etter det NVE kan se, ikke tilstrekkelig dokumentert til å si at problemet er fullstendig eliminert. NVE vurderer likevel at sannsynligheten for fortsatt veiproblem er redusert.

Klager viser til at grunneiere på vestsiden var informert om prosjektet tidlig. Dette er privatrettslige forhold NVE ikke tar stilling til. Vi har derfor ingenting å bemerke til dette forholdet. Vi vil likevel bemerke at så lenge klager ikke har avtale med øvrige rettighetshavere har de heller ikke mulighet til å gjennomføre prosjektet, da dette avhenger av avtale mellom partene.

Klager viser til at de kan bygge inntaket som et Coandainntak og med lysavvisning. Dette kan gjøres i detaljplanen i samarbeid med Fylkesmannen og NVE. NVE er uendret i sitt syn på muligheten for bygging av Coandaliknende inntak for Vatland kraftverk. Vi viser til våre vurderinger av ål s. 33 i Bakgrunn for vedtak. Lysavvisning kan være et aktuelt moment om klager skulle få medhold i sin klage, men er ikke alene tilstrekkelig for å avbøte forholdene for ål i elva. Samlet belastning på ål har vært vurdert i vårt Bakgrunn for vedtak.

Klager viser til at det er en feilvurdering at prosjektet har en svak økonomi. Prisen ligger innenfor grensen til hva som anbefales utbygd av småkraftverk. NVE har vurdert de økonomiske fordelene med prosjektet i forhold til kostnadene og omfanget av inngrepene som kreves i prosjektet. Ut over dette har vi ikke kommentert den økonomiske situasjonen for kraftverket. NVE ble riktignok opplyst av klager på befaring at prosjektet ikke hadde sterk nok økonomi til å legge kanalen i rør på øya. Dette har vi tatt til etterretning, men det har ikke vært avgjørende for utfallet i vårt avslag.

Klager viser videre til at inntektene vil være et meget viktig næringstilskudd til gårdene på Vatland og være med på å sikre bosetting. NVE ser at berørte grunneiere på vestsiden av elva er imot prosjektet, og således ikke er avhengig av denne inntekten for videre bosetting på Vatland. De er redd for at prosjektet skal ødelegge for næringsgrunnlaget de har i dag."

4. Departementets merknader

Tillatelse til Vatland kraftverk kan gis om "fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser", jf. vannressursloven § 25. Departementet vil drøfte de merknader fra klageren som er nødvendig for å begrunne avgjørelsen.

Departementet kan også ta hensyn til andre forhold som ikke er tatt opp av klageren.

NVE mener at etableringen av dammene vil påvirke vannstanden og ha negativ påvirkning på dyrka mark. Både NVE og Fylkesmannen i Vest-Agder mener at inngrepene er store sett opp mot kraftproduksjonen og andre fordeler ved en utbygging. Fylkesmannen uttaler at etablering av terskler og sterkt redusert vannføring i hovedløpet, tørrlegging av sideløpet, åpen kanal m.m. vil utgjøre omfattende inngrep i landskapet.

Det er ål, som har status som sårbar i Rødlista 2015, i vassdraget. Det fremgår av *Retningslinjer for små vannkraftverk* (2007) at konflikt med arter med status som sårbar skal tillegges vekt i konsesjonsvurderingen og at det skal vurderes avbøtende tiltak.

Departementet konstaterer at det er lokal motstand ved at fem av de seks fallrettseierne er imot prosjektet. Fallrettseierne som er imot innehar litt over halvparten av avstemmingsandelene i falleierlaget.

Departementet mener at kraftverket vil ha betydelige inngrep sett opp mot fordelene. Videre må det legges til grunn at utbyggingen kan ha ulemper for landbruk. Det er også knyttet usikkerhet rundt mulighetene for å sikre ål trygg utvandringsspassasje utenom kraftverket. Etter departementets syn er det klart at ulempene er større enn det relativt beskjedne bidraget til ny fornybar energi og andre fordeler ved en utbygging. Departementet finner ikke grunnlag for å gå imot NVEs vedtak om å avslå Vatland kraftverk.

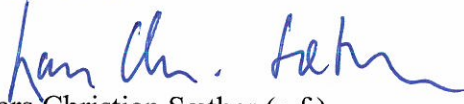
5. Departementets konklusjon og vedtak

Etter en helhetsvurdering finner departementet at fordelene og nytten ved tiltaket er mindre enn skadene og ulempene for allmenne og private interesser. Vilkåret for konsesjon er således ikke oppfylt, jf. vannressursloven § 25.

Klagen fra Sørkraft Prosjektutvikling AS tas ikke til følge. Departementet opprettholder NVEs vedtak av 23.2.2015 om å avslå Vatland kraftverk.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
avdelingsdirektør

Vegard Hotvedt Strømsvåg
seniorrådgiver

Norges vassdrags- og energidirektorat
Fylkesmannen i Vest-Agder
Kvinesdal kommune